

GUIA DOCENT

Mòdul	M2.1.3	Avaluació dels aprenentatges
Crèdits		
Idiomes	2024/25	Català

PROFESSORAT

Professorat responsable:

Laia Lluch Molins

Altres docents:

CAPACITATS PRÈVIES:

Ser Professorat universitari de la UPC.

La formació d'aquest curs s'engloba dins del Programa de Postgrau: Ensenyament Universitari en Ciències, Tecnologia, Enginyeria, Arquitectura i Matemàtiques (STEAM) i al mateix temps es configura com la formació necessària per als lectors d'incorporació a la UPC amb posterioritat al juliol de 2023 d'acord amb la LOSU.

REQUISITS:

Ser professorat universitari de la Universitat Politècnica de Catalunya.

COMPETÈNCIES DOCENTS A LES QUALS CONTRIBUEIX AQUEST MÒDUL¹:

	Sí/No	Hores de dedicació
C1 - COMPETÈNCIA INTERPERSONAL		
C2 - COMPETÈNCIA METODOLÒGICA	Sí	
C3 - COMPETÈNCIA COMUNICATIVA		
C4 - PLANIFICACIÓ I GESTIÓ	Sí	
C5 - TREBALL EN EQUIP		
C6 - INNOVACIÓ EDUCATIVA		
C7 - COMPETÈNCIA DIGITAL DOCENT		

Aquest mòdul proporciona eines perquè el professorat universitari pugui dissenyar activitats d'avaluació alineades amb els resultats d'aprenentatge. Desenvolupa estratègies metodològiques per assegurar la coherència entre els objectius de la tasca i els criteris d'avaluació (alineament constructiu), així com el disseny de pràctiques d'avaluació formativa que promoguin l'autoregulació i l'autonomia de l'alumnat.

Així mateix, el mòdul dota el professorat de competències per estructurar i gestionar activitats d'aprenentatge i avaluació de manera planificada i efectiva. Inclou la introducció de recursos digitals que faciliten un feedback continuat i sostenible, així com estratègies per avaluar competències en entorns d'aprenentatge tant virtual com presencial.

Aquestes dues competències, les competències metodològiques i de planificació i gestió, són essencials per a docents universitaris, ja que permeten dissenyar experiències d'aprenentatge que afavoreixen l'assoliment de competències per part de l'alumnat i fomenten una docència de qualitat.

1. **Competència metodològica:** La capacitat per alinear els objectius d'aprenentatge amb les activitats i els criteris d'avaluació, coneguda com a alineament constructiu (Biggs, 2003), és fonamental perquè els estudiants compreguin què s'espera d'ells i com poden assolir-ho. Aquesta competència assegura que les activitats d'avaluació no només mesuren l'assoliment dels coneixements, sinó que també fomenten habilitats d'autoregulació i reflexió crítica. L'avaluació formativa, que inclou feedback continuat, no sols orienta els estudiants en el seu aprenentatge sinó que els ajuda a identificar i corregir dificultats al llarg del procés, convertint l'avaluació en una eina de millora constant.
2. **Competència en planificació i gestió:** Els docents universitaris, sovint amb grups nombrosos i entorns d'aprenentatge híbrids o virtuals, necessiten capacitats de gestió per estructurar activitats que siguin sostenibles, efectives i adaptades al context. L'ús de recursos digitals, com les eines de Moodle o altres aplicacions d'avaluació entre iguals, permet optimitzar la gestió de la docència i oferir feedback personalitzat malgrat el gran nombre d'alumnes. Aquesta competència no només facilita una organització clara i eficient, sinó que també proporciona als estudiants un entorn on el seu progrés es pot monitoritzar i gestionar de manera planificada, fent que la seva experiència educativa sigui més coherent i enriquidora.

¹ Segons es descriu al document: <http://hdl.handle.net/2117/121588>

En conjunt, aquestes competències promouen una docència universitària actualitzada, basada en la reflexió, l'autoregulació i la responsabilitat de l'aprenentatge per part de l'estudiant, tot adaptant-se a les necessitats actuals d'un món acadèmic i professional cada vegada més digital i competencial; trencant, així, la tradicional idea que els docents només transmeten coneixement, sinó que també faciliten habilitats fonamentals per al creixement autònom i professional de l'estudiantat.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE DEL MÒDUL:

1. Vincular les activitats d'aprenentatge i d'avaluació amb els resultats d'aprenentatge.

Aquest objectiu busca garantir que el que s'ensenyava i s'avalua en el mòdul estigui alineat amb els resultats d'aprenentatge que es volen assolir. L'alineament constructiu estableix que les activitats i els criteris d'avaluació han de reflectir clarament els objectius d'aprenentatge per tal que l'estudiant tingui una direcció clara i significativa. Aquesta vinculació ajuda l'estudiant a comprendre què s'espera del seu rendiment, de manera que totes les tasques i activitats serveixin com a passos cap a l'assoliment de les competències finals. És crucial perquè permet als estudiants enfocar el seu esforç en aspectes clau del contingut i fomenta un aprenentatge significatiu en lloc de la mera repetició de conceptes.

2. Dissenyar propostes d'avaluació amb finalitat formativa.

Aquest objectiu posa el focus en la creació d'eines d'avaluació que no només mesurin el rendiment final, sinó que orientin i acompanyin l'estudiantat durant el seu procés d'aprenentatge. L'avaluació formativa, basada en el feedback continuat, permet als estudiants identificar les seves fortaleces i àrees de millora abans d'una possible avaluació final. Aquest procés fomenta l'autoregulació, la presa de consciència, la presa de decisions, ja que els estudiants aprenen a avaluar-se i a fer ajustaments en el seu procés d'aprenentatge, augmentant la seva autonomia i preparant-los millor per a futurs reptes acadèmics i professionals. Amb aquesta finalitat, el mòdul incorpora l'ús d'eines digitals, com el feedback automatitzat i l'avaluació entre iguals, que faciliten la implementació d'aquest tipus d'avaluació en entorns educatius actuals.

3. Revisar l'ús dels instruments d'avaluació que s'empren.

La revisió i avaluació crítica dels instruments utilitzats és clau per assegurar que els recursos aplicats s'ajusten als objectius educatius i són adequats per al tipus de competències que es volen desenvolupar. Aquest objectiu fomenta una actitud reflexiva i de millora contínua en el docent, que ha de ser capaç d'identificar quins instruments són més eficaços per als seus propòsits educatius i per a les característiques del seu alumnat. Revisar els instruments d'avaluació implica no només considerar la seva efectivitat, sinó també valorar la seva accessibilitat, sostenibilitat i alineament amb el perfil competencial de l'estudiantat. En aquest sentit, el mòdul permet que els docents experimentin amb diverses eines, com rúbriques i escales d'autoavaluació, per després valorar-ne l'impacte en els resultats d'aprenentatge.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DELS PARTICIPANTS

(1 ECTS = 25 hores de dedicació de cada participant)

Hores presencials:	Hores síncrones telemàtiques:	Hores d'aprenentatge autònom:

CONTINGUTS:

- **Finalitats de l'avaluació dels aprenentatges:** S'aprofundeix en el sentit de l'avaluació com a procés formatiu que permet identificar i corregir dificultats durant l'aprenentatge, facilitant un feedback orientador per a l'alumnat.
- **Característiques d'una bona pràctica d'avaluació:** Es posa èmfasi en la importància de l'alineament constructiu (Biggs, 2003), que relaciona les activitats d'aprenentatge amb els objectius, i en criteris d'avaluació transparents i negociats amb l'alumnat per afavorir una participació activa.
- **Instruments per a l'avaluació de l'alumnat:** Es treballen eines digitals i instruments per facilitar l'autoavaluació i l'avaluació entre iguals, promovent la reflexió i la millora continua.

DESCRIPCIÓ:

Aquest mòdul ofereix formació en el disseny d'eines d'avaluació formativa, posant l'accent en la integració d'eines digitals per facilitar l'autoavaluació i la participació activa. També proporciona estratègies per l'apropiació dels criteris per part de l'estudiant, assegurant que el feedback no només sigui una eina informativa, sinó també una acció que contribueixi a la millora de les competències.

Aquest mòdul està dissenyat per proporcionar una formació integral sobre el disseny d'avaluacions formatives en l'àmbit universitari, amb l'objectiu de millorar les pràctiques docents i potenciar el desenvolupament competencial de l'alumnat.

El mòdul combina sessions teòriques amb tallers pràctics on els participants dissenyen i apliquen les tècniques d'avaluació formativa apreses. S'utilitzen metodologies actives, com la resolució de casos i l'aprenentatge basat en reptes, per tal de simular situacions reals on el professorat pot posar en pràctica el que ha après. Així mateix, es fomenta la reflexió compartida entre els participants, que poden intercanviar experiències i bones pràctiques per enriquir el seu desenvolupament professional.

Els docents que participin en aquest mòdul obtindran eines i recursos per implementar una avaluació centrada en el desenvolupament de competències i en la millora contínua de l'alumnat. Això es tradueix en una docència més efectiva i compromesa amb el creixement personal i acadèmic dels estudiants, tot fomentant una cultura d'aprenentatge basada en l'autoregulació, el pensament crític i la col·laboració activa.

"Deixem d'avaluar per *encasellar* i entenem el concepte d'avaluar per aprendre."

Eva Gisbert i Nines Casado

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Comprendre i aplicar el concepte d'alineament constructiu per vincular objectius, tasques i criteris d'avaluació.
- Dissenyar activitats d'avaluació amb feedback sostingut i formatiu, utilitzant eines digitals per potenciar l'autoregulació.
- Desenvolupar competències per a l'autoavaluació i l'avaluació entre iguals com a part del procés d'aprenentatge.

SITUACIONS D'APRENTATGE VINCULADES:

- **Simulació de feedback:** Els participants hauran de crear una activitat d'avaluació per avaluar els treballs de companys, aplicant criteris definits en conjunt. Aquesta pràctica facilita el desenvolupament del pensament crític i l'avaluació reflexiva.

- **Avaluació entre iguals amb eines digitals:** S'implementaran processos d'autoavaluació i coavaluació, on els participants experimentaran en primera persona com planificar i gestionar activitats d'avaluació participatives.
- **Anàlisi crítica de d'instruments i criteris d'avaluació:** Es discutiran com es poden millorar els instruments i els criteris d'avaluació per garantir una major transparència i coherència amb els objectius d'aprenentatge i, així, millorar la qualitat de les seves pròpies pràctiques avaluatives, assegurant que siguin clars i promoguin l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

COMPETÈNCIES RELACIONADES:

- **Competència interpersonal.** La competència interpersonal és essencial en un entorn docent, ja que implica habilitats per comunicar-se eficaçment amb els estudiants i fomentar un clima de confiança que faciliti l'aprenentatge. En el context de l'avaluació formativa, aquesta competència és clau per a oferir un feedback que sigui motivador i constructiu, així com per gestionar processos d'avaluació entre iguals on la interacció positiva i respectuosa és crucial. A més, ajuda els docents a escoltar les necessitats i inquietuds dels estudiants, ajustant així el seu enfocament per fomentar l'autonomia i el desenvolupament personal dels aprenents.
- **Competència digital docent.** L'ús d'eines digitals per a l'avaluació és cada cop més important en el context universitari, tant per facilitar l'aprenentatge híbrid com per gestionar grans grups d'alumnes. Aquesta competència és essencial per integrar recursos en el procés d'avaluació, permetent una retroacció més ràpida i personalitzada. A més, la competència digital docent millora l'accessibilitat i la sostenibilitat de l'avaluació formativa, ja que facilita que els estudiants rebin feedback continuat i poden revisar el seu progrés de manera independent, aspecte fonamental en la formació d'alumnat autònom i competent digitalment.
- **Innovació educativa.** L'aplicació de la innovació educativa en aquest mòdul permet als docents introduir nous enfocaments en l'avaluació, com l'avaluació autèntica, que connecta el que s'aprèn a l'aula amb situacions reals. Aquesta competència fomenta la creativitat en el disseny d'activitats i criteris d'avaluació que no es limiten a reproduir continguts, sinó que promouen habilitats com el pensament crític, la resolució de problemes i l'autoregulació. L'innovació educativa també impulsa una avaluació més participativa, on els estudiants tenen un rol actiu en la definició de criteris i l'avaluació entre iguals, afavorint un aprenentatge més compromès i aplicable al món real.

Aquestes competències són crucials per a la pràctica docent universitària perquè permeten un enfocament d'ensenyament i avaluació integral, basat en la millora contínua i orientat a desenvolupar habilitats transversals en els estudiants, preparant-los per als reptes acadèmics i professionals futurs. Al final, parlar de l'avaluació és parlar de l'aprenentatge. L'avaluació és la pedra angular dels processos d'aprenentatge.

"La evaluación es una maravillosa excusa para mirarse.
Es un espejo sobre el que ver los cambios y pensar en el recorrido hecho hasta ahora."
(Juanjo Vergara, 2015)

DEDICACIÓ:

Hores presencials:	Hores síncrones telemàtiques:	Hores d'aprenentatge autònom:
	La proposta formativa es presenta en horari de 15 a 17h.	

	<p>1ª sessió presencial: 4 de febrer de 2025</p> <p>2ª sessió treball autònom 11 de febrer de 2025</p> <p>3ª sessió síncrona en línia: 18 de febrer de 2025</p>	
--	--	--

SISTEMA D'AVALUACIÓ

- Activitat 1: Disseny d'una activitat d'avaluació formativa amb feedback associat, que inclogui una justificació de l'alineament amb els objectius d'aprenentatge.
- Activitat 2: Participació en una avaluació entre iguals, aplicant els criteris acordats i oferint feedback constructiu.
- Activitat 3: Elaboració d'una infografia que resumeixi les principals eines i estratègies d'avaluació formativa.

Requisits:

- Assistència a les sessions
- Desenvolupament i presentació de les activitats

Criteris d'avaluació

- Activitat 1:
  - La proposta d'avaluació està alineada amb els resultats d'aprenentatge i és coherent amb els continguts que es vol avaluar.
  - El feedback previst és participat per l'estudiantat.
- Activitat 2: Participació en una avaluació entre iguals, aplicant els criteris acordats i oferint feedback constructiu.
  - L'avaluació proporcionada s'ajusta als criteris d'avaluació establerts, tot identificant les fortaleses i debilitats.
  - L'avaluador o avaluadora dona la seva opinió de manera constructiva, tot fent suggeriments per millorar la tasca i les assignacions futures.
- Activitat 3: Elaboració d'una infografia que resumeixi les principals eines i estratègies d'avaluació formativa.
  - El contingut de la infografia es basa en fonts científiques i conté la informació bàsica, tot aportant les fonts consultades i, si s'escau, recursos d'informació addicionals.
  - Es mostren els beneficis de l'instrument si s'empra formativament.

BIBLIOGRAFIA:

Cano, E. (Coord.); Alguacil, L.; Jardí, A.; Pons, L.; Gil, S.; Lluch, L. (2021). Catálogo de estrategias de feedback para profesorado universitario. Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. <http://hdl.handle.net/2445/180814>

Cano, E.; Lluch, L.; Gil, S. (2021). Claus per a una bona pràctica d'avaluació en entorns de docència mixta. Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/180784>

- Cano, E.; Pons, L.; Lluch, L. (2020). Feedback en la educació superior. Barcelona: Universitat de Barcelona. <http://hdl.handle.net/2445/171126>
- Clayton, R. & Kermarrec, G. (2022). E-Peer Assessment and Video Feedback for Fostering Self, Co, and Shared Regulation of Learning in a Higher Education Language Classroom . *Frontiers in Education* , 7, doi:10.3389/feeduc.2022.732094
- Hattie, J., Crivelli, J., Van Gompel, K., West-Smith, P., & Wike, K. (2021). Feedback That Leads to Improvement in Student Essays: Testing the Hypothesis that “Where to Next” Feedback is Most Powerful. *Frontiers in Education*, 6(May), 1-9. <https://doi.org/10.3389/feeduc.2021.645758>
- Ibarra-Sáiz, M^a. S. y Rodríguez-Gómez, G. (2019). Una evaluación como aprendizaje. En Paricio, J., Fernández, A., y Fernández, I. (Eds.), *Cartografía de la buena docencia universitaria* (pp. 175–195). Narcea Ediciones.
- Lui, A. M., & Andrade, H. L. (2022). The Next Black Box of Formative Assessment: A Model of the Internal Mechanisms of Feedback Processing. *Frontiers in Education*, 7, 751548. <https://doi.org/10.3389/feeduc.2022.751548>
- Nicol, D. (2020). The power of internal feedback: Exploiting natural comparison processes. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 46(5), 756-778.
- Panadero, E., Andrade, H., & Brookhart, S. (2018). Fusing self-regulated learning and formative assessment: A roadmap of where we are, how we got here, and where we are going. *Australian Educational Researcher*, 45(1), 13-31. <https://doi.org/10.1007/s13384-018-0258-y>
- Panadero, E., Jonsson, A., & Strijbos, J.-W. (2016). Scaffolding Self-Regulated Learning Through Self-Assessment and Peer Assessment: Guidelines for Classroom Implementation. In D. Laveault, & L. Allal (Eds.), *Assessment for Learning: Meeting the Challenge of Implementation* (pp. 311-326). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-39211-0_18
- To, J., & Panadero, E. (2019). Peer assessment effects on the self-assessment process of first-year undergraduates. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 44(6), 920-932. <https://doi.org/10.1080/02602938.2018.1548559>
- Zhan, Y. (2022) Beyond technology: factors influencing the effects of teachers’ audio feedback on students’ project-based learning, *Technology, Pedagogy and Education*, DOI: [10.1080/1475939X.2022.2093965](https://doi.org/10.1080/1475939X.2022.2093965)